

# **Uppdrag att bistå i arbetet med regeringens samverkansprogram för innovation**

---

# Innehållsförteckning

<b>Sammanfattning</b>	<b>3</b>
<b>Uppdrag</b>	<b>4</b>
<b>Deltagare i externa referensgrupper</b>	<b>5</b>
<b>Dialogforum</b>	<b>6</b>
<b>Identifiering av möjliga insatser för innovation</b>	<b>7</b>
Uttlysningar	8
Bistå referensgrupperna och interdepartementala arbetsgrupper	9
Policyutmaningar	9
Utvärdering av samverkansgruppernas arbete	10
<b>Löpande rapportering</b>	<b>12</b>
<b>Ekonomisk redovisning</b>	<b>13</b>

## Sammanfattning

---

Den övergripande målsättningen med de fem samverkansprogrammen är att gemensamt kraftsamla kring innovationsinsatser och förstärka Sveriges globala innovations- och konkurrenskraft. I samband med lanseringen av programmen fick Vinnova i uppdrag att bistå regeringen i arbetet med programmen. Nedan redovisas hur Vinnova genomfört uppdragets olika delar.

Vinnova har under perioden bistått regeringen på följande sätt:

- Ge förslag på deltagare till samverkansprogrammets referensgrupper (Samverkansgrupperna)
- Planera och genomföra dialogforum i samverkan med näringsdepartementets projektledare
- Sätta upp processer för att identifiera prioriteringsområden inom de olika samverkansprogrammen
- Genomföra utlysningar i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen

## Uppdrag

---

Vinnova fick i samband med lanseringen av regeringens fem samverkansprogram 2016 ett uppdrag att bistå i arbetet med regeringens samverkansprogram för innovation under perioden 2016–2018.

Av uppdraget framgick att Vinnova skulle lämna förslag till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) på deltagare till externa referensgrupper, de s.k. samverkansgrupperna, för fyra av de fem utpekade samverkansprogrammen. Life science exkluderades p.g.a. att det redan fanns en referensgrupp kopplad till den nationella samordnaren för life science. Förslagen skulle inkludera deltagare som representerade myndigheter och näringsliv. Vidare skulle Vinnova i förslagen sträva efter en grupsammansättning som beaktade en jämn fördelning av kvinnor och män. Kompetens kring digitalisering angavs som särskilt viktig. Arbetet med att ta fram förslag skulle ske i dialog med Regeringskansliet. Baserat på de förslag som Vinnova tog fram skapades fyra samverkansgrupper vars sammansättning återfinns i bilaga 1.

I uppdraget ingick att Vinnova halvårsvis arrangerade dialogforum med de fyra samverkansgrupperna med undantag för samverkansprogrammet life science. Det arrangerades minst ett dialogforum per halvår inom de olika referensgrupperna, vilket anges under rubriken dialogforum nedan.

I uppdraget ingick dessutom att bistå Regeringskansliet i arbetet med att identifiera möjliga insatser för innovation, som antingen var pågående eller planerade, och att finansiera projekt som kunde anses bidra till målen i samverkansprogrammen. Vidare skulle Vinnova bistå samverkansgrupperna och arbetet i relevanta s.k. interdepartementala arbetsgrupper inom Regeringskansliet med underlag för kommunikation kring samverkansprogrammen och att ta fram en analys som visade på nuläge samt eventuella utvecklingsbehov för respektive område. Detta skulle göras i samråd med övriga forskningsfinansiärer. Vinnova skulle även bistå projektledarna för samverkansprogrammen och säkerställa synergier mellan de fem programmen. Vinnova har under regeringsuppdragets löptid genomfört insatser dels via de Strategiska innovationsprogrammen (SIP), dels via riktade insatser mot områden som referensgrupperna identifierat. Finansieringen beslutades via två separata utlysningar, en 2017 och en 2018, vilket framkommer under rubriken Identifiering av möjliga insatser för innovation. Vinnova har haft ett nära samarbete och regelbundna avstämningar med respektive arbetsgrupp inom Regeringskansliet för de fem samverkansprogrammen. När det gäller analys av nuläge och eventuella utvecklingsbehov för områdena se underrubriken Policyutmaningar samt mer detaljerat i bilaga 2.

Vinnova ska löpande rapportera uppdragets genomförande till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Uppdraget är slutfört i samband med det avslutande dialogforumet med referensgrupperna 2018. Vinnova ska lämna en slutredovisning av uppdragets genomförande till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast 31 mars 2019.

## **Deltagare i externa referensgrupper**

---

Vinnova har i enlighet med uppdraget lämnat förslag på deltagare till de fyra samverkansgrupperna: Nästa generations resor och transporter; Smarta städer; Cirkulär och biobaserad ekonomi samt Uppkopplad industri och nya material. Förslagen innehöll representanter från myndigheter och näringsliv och dessa togs fram i dialog med Regeringskansliet. Kompetens inom digitalisering beaktades och fördelningen mellan kvinnor och män var jämn. Se förteckning över av regeringen beslutade ledamöter i bilaga 1.

## Dialogforum

---

Under uppdragets gång arrangerades minst ett möte per halvår, från hösten 2016 till våren 2018, inom de fyra olika samverkansgrupperna. Den femte samverkansgruppen, Life science, har haft ett eget genomförande beträffande arbete och möten inom gruppen. Även om Vinnova inte aktivt jobbat med Life science så har kontinuerlig överhörning skett med den gruppen.

<b>Regeringens samverkansgrupper</b>	<b>Nästa generationsresor och transporter</b>	<b>Smarta städer</b>	<b>Cirkulär och biobaserad ekonomi</b>	<b>Uppkopplad industri och nya material</b>
<b>Möte 1</b>	2016-10-06	2016-10-14	2016-10-03	2016-10-05
<b>Möte 2</b>	2017-03-07	2017-02-10	2017-02-06	2017-03-08
<b>Möte 3</b>	2017-10-03	2017-05-29	2017-06-12	2017-10-02
<b>Möte 4</b>	2018-03-14	2017-11-22	2017-12-06	2018-02-20
<b>Möte 5</b>		2018-04-18	2018-05-08	2018-05-08

Utöver angivna möten arrangerades den 4 maj 2017 en konferens med titeln "Samverkan för innovation". Konferensen var ett samarrangemang mellan Vinnova, Formas och Energimyndigheten. Dåvarande näringsminister Mikael Damberg deltog på konferensen där halva dagen ägnades åt diskussioner kring hur de olika samverkansprogrammets målsättningar kunde uppnås och betydelsen av att olika aktörstyper deltog i arbetet. Personer från samverkansgrupperna deltog under flera programpunkter och i paneldiskussioner. Upplägg och medverkan av politiska ledningen samplanerades med näringsdepartementets kommunikationsavdelning. Den andra delen av konferensen ägnades åt diskussioner kring hur de strategiska innovationsprogrammen kunde bidra till samverkansprogrammets genomförande.

# Identifiering av möjliga insatser för innovation

---

Vinnova har bistått Regeringskansliet i arbetet med att identifiera möjliga insatser för innovation som antingen är pågående eller planerade och finansierade inom de utpekade samverkansprogrammen.

Genom förberedande arbete i nära samarbete med regeringskansliet och genom workshops under samverkansgruppernas möten identifierades under 2016 följande prioriterade områden inom respektive samverkansprogram:

## Nästa generations resor och transporter

- Nya lösningar för resvaneundersökningar som big data och data mining
- Innovationsupphandlingar och andra nya lösningar för drift och underhåll
- Mobilitet som en tjänst i stor skala
- Självkörande, delade, elektriska fordon i systemlösningar

## Smarta städer

- Öppna och delade data
- Delningsekonomi och gröna affärsmodeller
- Effektivt nyttjande av bebyggelse
- Digitaliserad planprocess
- Lärande och utveckling av intressanta satsningar, t.ex. Göteborg

## Cirkulär och biobaserad ekonomi

- Träbyggande
- Cirkularitet/Resurseffektivitet
- Innovativa bioråvaror
- Biodrivmedel
- Nya material
- Digitalisering
- Konsumentbeteende
- Innovationsupphandling
- Uppskalning och kommersialisering
- ”Policylabs” för att identifiera hinder för omställning

### Life science

- Kraftsamling biologiska läkemedel
- Meritering och anställningsformer
- Digital standardisering och samverkan
- Tillgång till och finansiering av data och information
- Tillgängliggöra offentlig och privat fysisk infrastruktur
- Innovationsplatser för vård, näringsliv och akademi
- Ersättning av förmåner, upptag av innovation och skapandet av evidens

### Uppkopplad industri och nya material.

- Testbäddar för smarta fabriker
- Samverkan mellan stora och små företag
- Digital säkerhet och tillförlitlighet
- Nya material och materialutveckling - utveckla kapacitet för forskning och utveckling inom områden med hög industrirelevans.

## **Utlysningar**

Utöver de uppgifter som Vinnova anmodades bistå regeringskansliet med i regeringsuppdraget från 28 april 2016 (N2016/03122/IF) fick Vinnova i samband med forsknings- och innovationspropositionen (Prop. 2016/17:50) ytterligare uppdrag att stärka samverkansprogrammets genomförande, främst via satsningar kopplade till de strategiska innovationsprogrammen.

Vinnova genomförde propositionens intentioner dels via de Strategiska innovationsprogrammen (SIP), dels via riktade insatser mot de områden som referensgrupperna identifierat. Projekten genererades via två separata utlysningar, en 2017 och en 2018.

### Utlysning 2017

De strategiska innovationsprogrammen bjöds in av Vinnova för att ta fram idéskisser på insatser som mötte de prioriteringar som gjordes av regeringens fem samverkansgrupper. Sammanlagt inkom 66 idéskisser som omfattade totalt cirka 1 850 miljoner kronor.

Efter en första bedömning av idéskisserna gavs cirka hälften möjlighet att formulera en fullständig ansökan.

Totalt inkom 25 fullständiga ansökningar till Vinnova. Ansökningarna bedömdes av externa bedömare utifrån kriterier angivna i utlysningstexten.

De 25 ansökningarna fördelades enligt följande mellan de fem strategiska samverkansprogrammen:

- Nästa generations resor och transporter: 4 ansökningar
- Smarta städer: 4 ansökningar



- Cirkulär och biobaserad ekonomi: 1 ansökan
- Life science. 4 ansökningar
- Uppkopplad industri och nya material: 12 ansökningar

Totalt hade de beslutade projekten en budget på cirka 700 miljoner kronor.

### Utlysning 2018

Utlysning 2018 var en fortsättning på Vinnovas arbete med att genomföra prioriteringarna i regeringens strategiska samverkansprogram. Fokus i utlysningen var att komplettera projektportföljen med projekt som tydligt riktades mot de prioriteringar som gjorts i samverkansgrupperna inom respektive samverkansprogram.

Totalt inkom 28 ansökningar som bedömdes av externa bedömare utifrån kriterier angivna i utlysningstexten. Fördelningen mellan de fem strategiska samverkansprogrammen var denna gång:

- Nästa generations resor och transporter: 10 ansökningar
- Smarta städer: 4 ansökningar
- Cirkulär och biobaserad ekonomi: 1 ansökan
- Life science: 4 ansökningar
- Uppkopplad industri och nya material: 9 ansökningar

Projekten som beviljades i utlysning 2018 hade en total volym på cirka 190 miljoner kronor.

Avslutningsvis bör det understrykas att antalet beviljade ansökningar inte avspeglar den budgetmässiga fördelningen mellan de olika områdena då flera av de projekt som beviljats inom områden med ett litet antal projekt har varit budgetmässigt stora.

## **Bistå referensgrupperna och interdepartementala arbetsgrupper**

Vinnova har löpande bistått samverkansgrupperna och de interdepartementala arbetsgrupperna genom att ta fram underlag för kommunikation och analys av samverkansprogrammen. Vinnova har haft löpande avstämning med Energimyndighetens arbetsgrupp för samverkansprogrammen framförallt under uppstartsfasen 2016 och 2017. Vinnova har även haft avstämningsmöten med Formas när det gäller analys och processer.

## **Policyutmaningar**

På uppdrag av näringsdepartementet togs under 2018 också fram ett dokument som sammanställde de policyutmaningar som identifierats under arbetet med samverkansprogrammen. Dessa anges nedan och i bilaga 2 återfinns ett mer detaljerat underlag.

#### Nästa generations resor och transporter

- Förmånsbilen vs förmånsmobilitet
- Möjlighet att testa icke-typgodkända fordon/farkoster i verkligheten
- Tillgången till data
- Delningsekonomin påverkan på bilpooler

#### Smarta städer

- Vinnare och förlorare på dagens tillgänglighetskrav
- Att möta komplexa samhällsutmaningar
- Finansieringsmodeller/Affärsmodeller
- Bygga i anslutning till utsatta bullerutsatta områden eller i anslutning till vägar för farligt gods
- Underlätta för flexibla och bättre nyttjande av gator genom förändrade lokala trafikföreskrifter

#### Cirkulär och biobaserad ekonomi

- Nya livsmedel
- Framtidens växtskydd
- Kostnadseffektiva strategier för smart plaståtervinning
- Resursutvinning ur deponier
- Gröna obligationer
- Beskattning av föremål och tjänster i delningsekonomin
- Klimatsmart träbyggande
- Energiområdet

#### Life science

- Framtidens vårdinformationssystem
- Organisering
- Internationell testmarknad för avancerade terapier

#### Uppkopplad industri och nya material

- Globalisering och investering
- Kompetensförsörjning inom industrin
- Digital säkerhet och tillförlitlighet
- AI, robotar och etik

### Utvärdering av samverkansgruppernas arbete

Under det avslutande mötet med respektive samverkansgrupp genomfördes diskussioner med fokus på utvärdering av respektive grupps arbete. Sammanställningen utgick från frågor som

formulerats tillsammans med Regeringskansliet i syfte att ta fram jämförbara slutsatser. Samverkansgruppen för Life Science ingick inte i sammanställningen då denna gruppering haft ett annat upplägg på sitt arbete.

De frågor som respektive samverkansgrupp tog ställning till var:

- Vilka är de viktigaste resultaten/bidragen från samverkansgruppen kopplat till prioriterade områden?
- Vilka är de viktigaste resultaten från samverkansgruppen kopplat till samverkan?
- Vad blir viktigast i nästa steg för att fortsätta arbetet som startats upp av samverkansgruppen?
- Vilka är de viktigaste rekommendationerna för fortsatt arbete att i samverkan hitta nya, innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling?

I bilaga 3 återfinns en sammanfattning från samverkansgruppernas arbete.

## Löpande rapportering

---

Utöver de material och processer som angivits ovan har Vinnova löpande rapporterat och stämt av uppdragets genomförande med Regeringskansliet. Dels direkt med berörda myndighetshandläggare på Näringsdepartementet, dels med Regeringskansliets projektledare för samverkansprogrammen:

- Nästa generations resor och transporter – Åsa Vagland
- Smarta städer – Lina Martinson
- Cirkulär och biobaserad ekonomi – Camilla Lehorst
- Life science – Anders Lönnberg och hans efterträdare Jenni Nordborg.
- Uppkopplad industri och nya material – Johan Harvard

## Ekonomisk redovisning

---

För utgifter kopplade till arbetet med samverkansgrupperna, såsom lokaler, resekostnader, moderatorer m.m. fick Vinnova engångsvis för respektive år rekvirera högst 300 000 kr för 2016 och högst 1 miljoner kronor per år 2017 och 2018. Nedan anges hur mycket av medlen som använts och hur och hur medlen använts.

Tabell rekvirerade medel samt kostnader

Rr(T)	Belopp SEK
Erhållna medel	<b>-2 300 000</b>
Kostnader	
Kostnader för personal	<b>3 203</b>
Kostnader för lokaler	<b>9 900</b>
Övriga driftkostnader	<b>227 998</b>
Lämnade bidrag	<b>300 000</b>
Oförbrukade medel	<b>-1 758 899</b>

Bilaga 1. Medlemmar i regeringskansliets samverkansgrupper

Bilaga 2 Sammanställning av policyutmaningar

Bilaga 3. Sammanställning av erfarenheter och prioriteringar och slutsatser från fyra samverkansgrupper

# Samverkansgrupper utsedda för att utveckla regeringens innovationspolitik

(Ny version) Idag, torsdag 1 september, presenteras de samverkansgrupper som knyts till regeringens samverkansprogram. Grupperna består av en bred representation av näringsliv, offentlig sektor och akademi från branscherna. Regeringens strategiska samverkansprogram är Nästa generations resor och transporter, Smarta städer, Cirkulär och biobaserad ekonomi, Life science samt Uppkopplad industri och nya material.

## Rättelse

---

Fossila bränslen ska ersättas av biobaserade produkter och inte tvärtom.

Samverkansgruppernas uppgift är att identifiera utmaningar och möjligheter för innovation och nya jobb inom sina respektive områden. De externa samverkansgrupperna består vardera av cirka 20 representanter från näringsliv, offentlig sektor och akademi från de branscher som omfattas av respektive program. Gruppmedlemmarna sitter på ett personligt mandat och arbetet löper mandatperioden ut.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg är ansvarig för att leda regeringens arbete med samverkansprogrammen.

– Nu tar vi steget vidare i arbetet med samverkansprogrammen som jag ser som en av mina högsta politiska prioriteringar i höst. Samverkansgrupperna har en viktig uppgift i att tillsammans med regeringen föreslå prioriterade insatser inom de specifika områdena i varje program. Det är en fantastisk kompetens som finns samlad här och jag är övertygad om att vi tillsammans kommer att hitta nya innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft, bidrar till en hållbar utveckling och skapar fler jobb, säger Mikael Damberg.

## Samverkansgruppernas medlemmar

### Nästa generations resor och transporter

Samverkansprogrammet Nästa generations resor och transporter verkar för ett mer transporteffektivt samhälle där transporterna används smartare och mer resurseffektivt.

### Samverkansgruppen består av:

Karin Svensson, Direktör Strategisk planering och omvärldsanalys, AB Volvo

Jenny Lindqvist, Huvudansvarig för Intelligent transport system, ITS, Ericsson

Erica Kronhöffer, Hållbarhetschef, SJ AB

Ingrid Bodin, Hållbarhetschef, Preem AB

Marcel Kroeze, Chef, Nobina Technology AB

Hans Arby, Verkställande direktör, UbiGo Innovation AB

Ulrika Bokeberg, Kollektivtrafikdirektör, Västra Götalandsregionen

Anette Henriksson, Kommundirektör, Lunds kommun

Jonas Eliasson, Trafikdirektör, Stockholms stad

Lena Erixon, Generaldirektör, Trafikverket

Erik Brandsma, Generaldirektör, Statens energimyndighet

Inger Ek, Generaldirektör, Upphandlingsmyndigheten

Brita Saxton, Generaldirektör, Trafikanalys

Anna Dubois, Vicerektor, Chalmers tekniska högskola

Åsa Aretun, Forskningschef, Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI

Mats Hermansson, Verkställande direktör, Sweco Society AB, Samhällsanalys och trafikplanering



Erik Stigell, Doktor i cykel, trafik och hälsa, Trivector Traffic AB  
Andreas Regnell, Strategichef, Vattenfall AB  
Henrik Runnemalm, Global FoU-chef, GKN Aerospace Engine systems Sweden  
Sven-Erik Svensson, Vice ordförande för Forskning och utveckling, Volvo Cars  
Harry Robertsson, Direktör Teknik, forskning och utveckling, Stena AB

## Smarta städer

Samverkansprogrammet Smarta städer bidrar till att nå regeringens övergripande mål om minskade utsläpp av växthusgaser, ökad sysselsättning och ökad social delaktighet.

## Samverkansgruppen består av:

Orvar Hurtig, Chef för industri och samhälle, Ericsson AB  
Staffan Liljestränd, Verkställande direktör, Bumble labs AB  
Anders Johansson , Försäljningschef offentlig sektor, Cisco Systems Sweden AB  
Peder Berne, Projektchef, E.ON Sverige AB  
Liisa Fransson, Forskningschef, Kraftringen Energi AB  
Marcus Rothoff , Projektchef, Volvo Car Corporations  
Åsa Pettersson, Chef för samhällsrelationer och hållbarhet, Scania CV AB  
Ulf Ranhagen, Chefsarkitekt, Sweco Architects AB  
Christina Lindbäck, Hållbarhetschef, NCC koncernen  
Olof Andersson, Verkställande direktör, Fastighets AB Trianon  
Eva Schelin, Verkställande direktör, IQ Samhällsbyggnad AB  
Anna Johanna Klasander, Utvecklingschef, White arkitekter AB  
Alexander Ståhle, Verkställande direktör, Spacescape AB  
Anders Lago, Ordförande, HSB  
Anna Dubois, Vicerektor, Chalmers Tekniska Högskola  
Lena Neij, Prefekt vid Internationella miljöinstitutet, Lunds universitet  
Mattias Höjer, Föreståndare för Centre for Sustainable Communications, KTH  
Ann Helenius , It-direktör, Stockholms kommun  
Kristina Zachrisson, Kommunalråd, Kiruna kommun  
Lena Micko, Ordförande, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Janna Valik, Generaldirektör, Boverket  
Erik Brandsma, Generaldirektör, Energimyndigheten  
Björn Risinger, Generaldirektör, Naturvårdsverket

## Cirkulär och biobaserad ekonomi

Utgångspunkten för samverkansprogrammet cirkulär och biobaserad ekonomi är att hitta lösningar på hur råvaror kan användas på ett resurseffektivt och smart sätt. Genom innovationer ska biobaserade produkter ersätta fossila samtidigt som vi ska kunna börja betrakta avfall som en resurs. Vi ska utveckla affärsmodeller för att dela det vi äger och återanvända det vi vill kasta, samtidigt som produkter ska vara möjliga att reparera.

## Samverkansgruppen består av:

Carina Håkansson, Verkställande direktör Skogsindustrierna  
Katarina Kolar, Projektdirektör, Svenska Cellulosa Aktiebolaget, division Forest Products  
Ingrid Petersson, Generaldirektör, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande  
Herman Sundqvist, Generaldirektör, Skogsstyrelsen  
Mikael Stamma, Utvecklingsdirektör, Region Skåne  
Christer Forsgren, Teknik- och miljöchef, Stena Recycling AB  
Helena Jonsson, Ordförande, Lantbrukarnas Riksförbund  
Per Arfvidsson, Vice verkställande direktör, Lantmännen Group  
Andreas Regnell, Strategichef, Vattenfall AB  
Ingrid Bodin, Affärsområdeschef hållbar utveckling, Preem Aktiebolag  
Johan Gerklev, Hållbarhetschef, Skanska AB  
Felicia Reuterswärd, Hållbarhetschef Hennes & Mauritz Sverige AB  
Clas Engström, Konsult  
Pia Sandvik, Verkställande direktör, Rise Research Institutes of Sweden AB  
Karin Holmgren, Prorektor, Sveriges lantbruksuniversitet  
Sigbritt Karlsson, Rektor, Högskolan Skövde  
Kristina Elg Christoffersson, Chef forskning och utveckling, Domsjö fabriker Aktiebolag  
Åsa Domeij, Ansvarig miljö och socialt ansvar, Axfood Aktiebolag  
Karin Varverud Grundare och delägare, Energifabriken AB

Anders Fröberg, Verkställande direktör, Borealis Aktiebolag  
Anders Frisk, Verkställande direktör, BioEndev AB  
Fredrika Gullfot, Verkställande direktör, Simris Alg AB  
Ola Alterå, Särskild utredare  
Per-Olof Sjöo, Förbundsordförande, GS Facket för skogs-, trä-  
och grafisk bransch

## Uppkopplad industri och nya material

Samverkansprogrammet uppkopplad industri och nya material syftar till att stimulera en bred digitalisering av industrin och stärkt samverkan mellan etablerad industri, it- och telekomföretag, tjänsteföretag, innovativa unga företag i digitaliseringens framkant samt olika forskningsmiljöer i syfte att bidra till svensk konkurrenskraft. Samverkansprogrammet ska också bidra till ett förbättrat nyttiggörande av vårt kunnande och vår världsledande forskning kring material.

## Samverkansgruppen består av:

Sara Mazur, Forskningschef, Ericsson  
Per Berggren, Chef för industristrategi, IKEA Industry AB  
Tord Hermansson, Chef för forskning och externa kontakter,  
Volvo Personvagnar Aktiebolag  
Henrik Runnemalm, Forskningschef, GKN Aerospace Sweden AB  
Ulf Troedsson, Verkställande direktör, Siemens AB  
Petra Einarsson, Verkställande direktör, Sandvik Materials  
Technology AB  
Björn Jonsson, Divisionschef Process Automation, ABB Sverige  
Martin Friis, Projektledare uppkopplad tillverkning, Aktiebolaget  
SKF  
Olof Christensson, Affärsområdeschef Engineering Services  
Nordic, Semcon Aktiebolag  
Lars Wiigh, Affärsutvecklingschef, IBM Svenska Aktiebolag  
Lars-Henrik Jörnvig, Chef för global industriell utveckling,  
Scania CV AB  
Åsa Sundqvist, Forskningschef, Luossavaara-Kiirunavaara  
Aktiebolag  
Linda Krondahl, Verkställande direktör, THINGS – The  
Innovation Growhouse Stockholm AB  
Karin Edström, Verkställande direktör, Evothings AB  
Charlotte Brogren, Generaldirektör, Verket för

innovationssystem (Vinnova)

Leif Ljungqvist, Divisionschef ICT, Research Institutes of Sweden  
AB

Christoph Quitmann, Verkställande direktör, MAX IV-  
laboratoriet, Lunds universitet

Aleksandar Zuza, Utredare, IF Metall

Anne-Marie Fransson, Verkställande direktör, IT &  
telekomföretagen

Klas Wåhlberg, Verkställande direktör, Teknikföretagen

Lars Hultman, Verkställande direktör, Stiftelsen för Strategisk  
Forskning

Fredrik Hörstedt, Vicerektor, Chalmers Tekniska Högskola

Stacey Ristinmaa Sörensen, Vicerektor, Lunds Universitet

Åke Bergman, Chef, Swetox Research Center

Martin Linder, Ordförande, Fackförbundet Unionen

Göran Arrius, Ordförande, SACO Sveriges akademikers  
centralorganisation

## Kontakt

---

Ann Wolgers

Pressekreterare

Telefon (växel) [08-405 10 00](tel:08-4051000)

## Om regeringens strategiska samverkansprogram

---

Regeringens fem strategiska samverkansprogram grundar sig i Innovationsrådets bedömning om områden där Sverige står inför flera samhällsliga utmaningar. Utmaningar som innebär goda förutsättningar för globalt konkurrenskraftiga lösningar. Det handlar om nya sätt att resa, bo, göra affärer, leva, kommunicera och tillvarata och bevara jordens resurser och ekosystem.

Den viktigaste uppgiften för samverkansprogrammen är utbyte mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi för att hitta innovativa lösningar på dagens samhällsutmaningar och samtidigt stärka Sveriges globala innovations- och konkurrenskraft.

> **Regeringens strategiska samverkansprogram**

## Genvägar

---

- > Pressmeddelande: Regeringen tillsätter en samverkansgrupp för Life science
- > Innovationsrådet
- > Tema: Regeringens strategiska samverkansprogram

Publicerad 01 september 2016

## Den här sidan är uppmärkt med följande kategorier

Arbetsmarknad      Boende och byggande

Digitaliseringspolitik      Hållbar utvecklingspolitik

Högskola och forskning      Innovation

Kommuner och landsting

Landsbygd, livsmedel och areella näringar      Mikael Damberg

Miljö- och energidepartementet      Miljö och klimat

Nationella innovationsrådet      Näringsdepartementet

Näringspolitik      Pressmeddelande

Regeringens prioriteringar

Regeringens strategiska samverkansprogram      Sjukvård

Smart industri      Socialdepartementet

Statsrådsberedningen      Sveriges nya jobbagenda

Transporter och infrastruktur      Utbildningsdepartementet

# **Policyutmaningar identifierade inom ramen för regeringens strategiska samverkansprogram (SVP)**

## Innehåll

<b>1. POLICYUTMANINGAR INOM SVP CIRKULÄR OCH BIOBASERAD EKONOMI</b>	<b>3</b>
A. NYA LIVSMEDEL .....	3
B. FRAMTIDENS VÄXTSKYDD .....	3
C. KOSTNADSEFFEKTIVA STRATEGIER FÖR SMART PLASTÅTERVINNING .....	4
D. RESURSVINNING UR DEPONIER .....	4
E. GRÖNA OBLIGATIONER .....	5
F. BESKATTNING AV FÖREMÅL OCH TJÄNSTER I DELNINGSEKONOMIN .....	6
G. KLIMATSMART TRÄBYGGANDE .....	7
H. REFLEKTIONER KRING ENERGIOMRÅDET .....	7
<b>2. POLICYUTMANINGAR INOM SVP NÄSTA GENERATIONS RESOR OCH TRANSPORTER</b>	<b>9</b>
A. FÖRMÅNSBILEN VS FÖRMÅNSMOBILITET .....	9
B. MÖJLIGHET ATT TESTA ICKE-TYPGODKÄNDA FORDON/FARKOSTER I VERKLIGHETEN .....	9
C. TILLGÅNGEN TILL DATA .....	10
D. DELNINGSEKONOMINS PÅVERKAN PÅ BILPOOLER .....	10
<b>3. POLICYUTMANINGAR INOM SVP SMARTA STÄDER</b>	<b>11</b>
A. VINNARE OCH FÖRLORARE PÅ DAGENS TILLGÄNGLIGHETSKRAV .....	11
B. ATT MÖTA KOMPLEXA SAMHÄLLSUTMANINGAR .....	11
C. FINANSIERINGSMODELLER/AFFÄRSMODELLER .....	12
D. BYGGA I ANSLUTNING TILL BULLERUTSÄTTA OMRÅDEN ELLER I ANSLUTNING TILL VÄGAR FÖR FARLIGT GODS .....	12
E. UNDERLÄTTA FÖR FLEXIBLARE OCH BÄTTRE NYTTJANDE AV GATYTOR GENOM FÖRÄNDRADE LOKALA TRAFIKFÖRESKRIFTER	13
<b>4. POLICYUTMANINGAR INOM SVP LIFE SCIENCE</b>	<b>14</b>
A. FRAMTIDENS VÅRDINFORMATIONSSYSTEM .....	14
B. ORGANISERING .....	14
C. INTERNATIONELL TESTMARKNAD FÖR AVANCERADE TERAPIER .....	15
<b>5. POLICYUTMANINGAR INOM SVP UPPKOPPLAD INDUSTRI OCH NYA MATERIAL</b>	<b>16</b>
A. GLOBALISERING OCH INVESTERING .....	16
B. KOMPETENSFÖRSÖRJNING INOM INDUSTRIEN .....	16
C. DIGITAL SÄKERHET OCH TILLFÖRLITLIGHET .....	16
D. AI, ROBOTAR OCH ETIK .....	17

# 1. Policyutmaningar inom SVP Cirkulär och biobaserad ekonomi

## A. Nya livsmedel

### Typ av policyutmaning: svensk tolkning av europeisk lagstiftning

#### Bakgrund

Det EU-gemensamma regelverket (258/97) artikulerar att livsmedel som traditionellt inte har ätits i Europa, så kallade nya livsmedel, inte får serveras.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Problemet handlar om att Sverige tolkar regelverket hårdare än till exempel våra nordiska grannländer. Sveriges tolkning riskerar leda till att nya klimatsmarta livsmedel inte utvecklas och konsumeras i Sverige. Dessutom innebär det att vi inte tar tillvara den potential som finns i och med att vi har relativt många så kallade start-ups inom området. Svenska företag skulle kunna skala upp internationellt, men det är tveksamt om det är möjligt om ovanstående förutsättningar inte hanteras.

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Livsmedelsverket, Livsmedelsföretagen och start-ups inom området.

## B. Framtidens växtskydd

### Typ av policyutmaning: stimulera pågående policyutveckling

#### Bakgrund

Regeringen har tidigare konstaterat att en konkurrenskraftig produktion av biomassa och ett hållbart växtskydd kräver att vi säkerställer en god tillgång på växtskyddsmedel för svenska jordbrukare/producenter. Det finns redan idag mycket kunskap om nya effektiva metoder som kan öka produktion och kvalitet av t.ex. jordbruksprodukter men de används inte. Inom ramen för Livsmedelsstrategin lanserade regeringen i mars 2017 ett Åtgärds paket som adresserar växtskydd. Detta utvecklingsarbete skulle kunna stärkas och utvecklas med ett policylabb för att stimulera och katalysera pågående policyutveckling inom området.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Att skapa ny lagstiftning som inkluderar möjligheter till t.ex. biologisk bekämpning istället för kemisk.

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Jordbruksverket, KemI, SLU och Svenskt Växtskydd (branschförening).



## C. Kostnadseffektiva strategier för smart plaståtervinning

### Typ av policyutmaning: stimulera pågående policyutveckling

#### Bakgrund

Plast är ett mycket användbart material med fördelar såsom låg vikt, hög formbarhet samt god förmåga att skydda mat och andra värdefulla varor. Samtidigt skapar plast allvarliga miljöeffekter, inte minst i haven. Inom området har det på både nationell och internationell nivå diskuterats vilka policys som behövs för att bidra till kostnads- och miljöeffektiva åtgärder. Regeringen har dessutom nyligen tillsatt en särskild utredare som ska se över möjligheten att minska plastens negativa påverkan på miljön. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har också fått i uppdrag att föreslå konkreta åtgärder för att minska plastnedskräpningens negativa effekter på miljön. Resultaten ska redovisas 1 oktober 2018 respektive 1 maj 2019.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Några utmaningar som diskuterats är bland annat att den plast som i dag samlas in för materialåtervinning i princip aldrig kan återvinnas till 100 procent. Det finns flera skäl till detta, bl.a. blandade sortiment, innehåll av farliga ämnen, hårt slitna produkter, brist på tillräckliga volymer av aktuell kvalitet osv. Policys skulle kunna utvecklas inom design, innehållsdeklarationer, krav på produkter av återvunnen eller förnybar plast, deponiavgifter, märkningssystem, vidgat producentansvar, offentliga upphandling m.m. Lärdomar bör även dras från initiativ på den internationella arenan såsom Frankrikes förbud 2016 gällande plastpåsar och det kommande förbudet 2020 för engångsartiklar för mat och dryck gjorda av plast.

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Inom ramen för ovanstående utredningar testa en eller flera strategier för att utveckla nya policys. I Östergötland finns omfattande kompetens och resurser där man skulle kunna testa, se bl.a. <https://www.aktuellhallbarhet.se/plastavfallet-maste-minska-har-ar-fyra-konkreta-atgarder/>

## D. Resursutvinning ur deponier

### Typ av policyutmaning: stimulera myndighetssamverkan, regelutveckling och begränsade tester

#### Bakgrund

Aktuell forskning och flera av de globala målen i Agenda 2030 visar att resurseffektiviteten behöver öka dramatiskt. Flera pekar på att en faktor 10 krävs för att situationen ska bli långsiktigt hållbar. Kunskapsutvecklingen, ny teknik och den allmänna trenden gör det idag möjligt att i större utsträckning än tidigare ersätta jungfruliga och fossila resurser med återvunnen material. En relativt outnyttjad resurs är våra deponier där exempelvis metaller och plaster kan plockas ut i större utsträckning än vad som görs idag.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Regelverket stimulerar idag inte uttag ur deponier, det har till och med kraftigt kritiserats för att det i vissa fall motverkar återvinning. Det ska dock framhållas att eventuell ändring av reglerna behöver göras på ett kontrollerat och medvetet sätt då obehagliga överraskningar kan dyka upp. Exempel på detta är att det kan finnas miljögifter i deponierna och vid något tillfälle hittades till och med en granat. Kunskapsutvecklingen har förvisso tagit reella steg framåt inom detta område men det finns fortfarande stort utrymme för att vidareutveckla innovativa metoder och tekniker då det är svårare att separera materialen i denna miljö eftersom soporna kan ha legat under lång tid. Frågan berör flera myndigheter och intressenter så bred samverkan kommer att krävas, och en balanserad väg framåt kan vara att koppla konkreta testbäddar till denna samverkan då detta kan fördjupa förståelsen om vilka implikationer ändringar får, t.ex. justeringar av lagar, regler, skatter och avgifter. Exempel på punkter som behöver utredas:

- Avgifter, deponiskatt (återdeponering)
- Metanläckage
- Dokumentation
- Metoder

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Återvinningsföretag (exempelvis Stena Metall, Ragnsells), Intresse- respektive branschorganisationer (exempelvis Naturskyddsföreningen respektive Återvinningsindustrierna) och departement (Finans, Miljö, Närings).

## **E. Gröna obligationer**

### **Typ av policyutmaning: stimulera och utveckla nya (offentliga) finansiella instrument**

#### **Bakgrund**

Det finns idag stort behov och möjlighet att rikta om kapitalströmmar så att de möjliggör och driver på omställningen mot en cirkulär och biobaserad ekonomi. Ett konkret exempel som fått stor uppmärksamhet är så kallade Gröna obligationer där finansiering utfästs till projekt och initiativ som har tydligt positiva effekter för miljö och/eller klimatet. Obligationerna ger dessutom investerare och emittenter tydliga och starka incitament att implementera hållbarhet i investeringar. Området är på stark frammarsch och det finns skäl att se över hur offentlig finansiering kan utvecklas inom området. Ett positiv exempel är Göteborg som hösten 2013 blev den första staden i världen att utfärda gröna obligationer.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Finansieringsinstrumentet är relativt nytt inom offentlig sektor varpå en rad frågor behöver redas ut om det ska kunna användas på ett professionellt och ändamålsenligt sätt. Frågan är hur det kan användas för att kunna driva på omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi samt vilka ramverk som kan sättas upp för att utvärdera finansieringen.

Regeringen har sedan tidigare tillsatt en utredning för hur marknaden för gröna obligationer kan främjas. Uppdraget ska slutredovisas 15 december 2017 och inriktningen är relativt bred och inte specifikt inriktad mot offentlig sektor. Ett policylabb skulle därför i detta fall kunna nyttjas för att vidga denna utredning mot att tydligare och mer omfattande diskutera hur gröna obligationer ska nyttjas inom offentlig verksamhet. Om man vill går det att smalna av detta uppdrag genom att välja någon form av inriktning där offentlig verksamhet kan vara avgörande för att öka takten i omställningen mot en cirkulär och biobaserad ekonomi. Två exempel, som samverkansgruppen för cirkulär och biobaserad ekonomi dessutom identifierat som problematiska gällande finansiering, är uppskalning och kommersialisering av storskaliga anläggningar samt biodrivmedel.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Finansdepartementet, Näringsdepartementet (innovationsperspektivet), Finansinspektionen och andra relevanta aktörer (forskare, banker och andra aktörer på finansmarknaden, Göteborgs stad).

## **F. Beskattning av föremål och tjänster i delningsekonomin**

### **Typ av policyutmaning: stimulera policyutveckling inom kraftigt växande område**

#### **Bakgrund**

Privatpersoners uthyrning av föremål, såsom bilar och maskiner, beskattas som inkomst av kapital med en rak trettioprocentig skattesats. Inkomst av tjänster beskattas, om de inte utgör inkomst av näringsverksamhet, som inkomst av hobby- eller uppdragsverksamhet i inkomstslaget inkomst av tjänst. Från inkomst av tjänst får ett grundavdrag göras varje år. Inkomster av t.ex. tjänsteutövning i delningsekonomin, som överstiger grundavdraget, läggs till övriga inkomster av tjänst, t.ex. lön eller pension och beskattas olika i varje enskilt fall beroende på marginals kattens storlek.

#### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Delningsekonomin är växande, mycket på grund av digitaliseringen, och kan potentiellt skapa goda förutsättningar för en cirkulär ekonomi genom bland annat effektivare resursutnyttjande. För deltagarna i delningsekonomin, framförallt användarna och olika plattformar, behöver regler och policys vara enkla och begripliga och myndigheter behöver involveras för att motverka avarter. Skatteverket konstaterade å ena sidan i sin slutrapport om delningsekonomin effekter på skattesystemet och skatteintäkterna att befintliga skatteregler bör fungera även inom delningsekonomin. Å andra sidan konstaterar de att det är oerhört komplext att analysera givet att vi saknar statistik för att avgöra vilka effekter som dominerar. Rapporten lyfter även att reglerna kan vara svåra att förstå för delningsekonomin aktörer vilket ökar risken för att det blir fel. I den generella debatten lyfts hela skatteområdet som en långsiktig utmaning för delningsekonomin. Att ta ett helhetsgrepp är komplicerat men att testa policys inom skatt på föremål och tjänster torde vara genomförbart. Det skulle med andra ord behövas en mer experimentell ansats än i tidigare SOU:er.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Skatteverket, Konsumentverket, Shared Economy Sweden (branschorganisation) m.fl. Mer info:

<http://www.regeringen.se/495f62/contentassets/82aabf7f731c4e18aace3b8dc3621063/delni ngsekonomi--pa-anvandarnas-villkor-sou-201726>

## **G. Klimatsmart träbyggande**

### **Typ av policyutmaning: utveckla nya policy**

#### **Bakgrund**

Behovet av bostäder är stort och att bygga i trä är hållbart och klimateffektivt.

#### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Krav och regler inom byggande ställs framförallt på driftsfasen. I produktionsfasen och i val av material finns inte liknande krav, till exempel livscykelanalyser. Då ett industriellt träbyggande dessutom är tidseffektivt och arbetsmiljön skonsam borde samhällsnyttan kunna öka. Några förslag som har diskuterats:

- Klimatpåverkan ska utgöra en tydlig del i offentlig upphandling. Med livscykelanalys (LCA) som utgångspunkt bör klimatdeklarationer eller koldioxidbalanser införas som beslutsriterium.
- De miljöcertifieringssystem som idag inte innehåller klimatkomponenter bör utökas så att även dessa innehåller en klimatkomponent, såväl vid byggnation som vid drift.
- Frizoner i den kommunala planeringen.

#### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Boverket, Strategiska innovationsprogrammet (SIP) BioInnovation, Strategiska innovationsprogrammet (SIP) SmartBuilt samt Sveriges Träbyggnadskansli. Möjligen IVL med tanke på deras arbete med att anpassa LCA till byggsektorn. Finns även kopplingar till SVP Smarta städer. Mer info:

[http://www.regeringen.se/4a6128/contentassets/0b71b3ef7dbf49dab19bf7a15a8da07c/3\\_slutligbak.pdf](http://www.regeringen.se/4a6128/contentassets/0b71b3ef7dbf49dab19bf7a15a8da07c/3_slutligbak.pdf)  
<https://www.iva.se/globalassets/bilder/projekt/innovation-i-skogsnaringen/iva-innovation-i-skogsnaringen-samhallsbyggande-bioenergi-final.pdf>

## **H. Reflektioner kring energiområdet**

Att gå från det fossila till det biobaserade innebär en transformation inom många områden. Inom energiområdet pågår omfattande forskning och policyutveckling, på nationella och europeisk nivå. Det kan t.ex. handla om biobränslen samt drivmedel för flyg och tunga fordon. Inom energiområdet är Energimyndigheten en mycket viktig och aktiv myndighet som jobbar med forskning, innovation och policy. Därför berörs endast energiområdet indirekt i Vinnovas underlag. Värt att påpeka är också att det finns en del intressekonflikter mellan t.ex. aktörer fokuserade på biobaserade energibärare och aktörer fokuserade på

biobaserade material och kemikalier. För Sverige kan policys som tydligt driver användningen av bioråvara mot energi (som generellt sett har ett lägre värde än t.ex. biobaserade material) innebära negativa konsekvenser för vår exportinriktade materialfokuserade industri. Policys inom energiområdet måste därför utvecklas i nära dialog med olika industrisektorer och policylabs med olika privata intressekonflikter kan bli komplicerade och utdragna.

## **2. Policyutmaningar inom SVP Nästa generations resor och transporter**

### **A. Förmånsbilen vs förmånsmobilitet**

#### **Bakgrund**

Sedan många år är det möjligt för arbetsgivare att erbjuda sina anställda tjänstebil som förmån. Arbetsgivaren och arbetstagaren erhåller ett flertal ekonomiska fördelar genom denna lösning.

#### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Om en arbetsgivare skulle vilja erbjuda sina anställda ett mobilitetstjänstepaket (dvs. ett samlat abonnemang som innehåller t.ex. kollektivtrafik, taxi, bilpooler, hyrbilar, etc.) är det idag oklart huruvida detta är lika fördelaktigt för arbetsgivaren och arbetstagaren som en tjänstebilslösning är. Det bör alltså tillsättas alltså en utredning för att få koll på status och därefter krävs det eventuellt ett arbete för att ta fram ett ny policy/lagstiftning för detta område för att systemet inte endast ska premiera privata tjänstebilar.

#### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Skatteverket, Transportstyrelsen, Konkurrensverket, kollektivtrafikaktörer, bilpooler, taxi, etc.

### **B. Möjlighet att testa icke-typgodkända fordon/farkoster i verkligheten**

#### **Bakgrund**

Projekt ifrån t.ex. Fordonsstrategisk forskning och innovation (FFI) eller Drive Sweden har haft svårigheter att få tillstånd att testa nya fordons/farkostlösningar som inte är ”CE-märkta”/försäljningsgodkända. Detta kallas ibland för typgodkännande.

#### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Problemet handlar om att det anses utmanande för näringslivet att få tillstånd att testa icke-typgodkända fordon/farkoster i verkligheten med riktiga användare. Inom vården (t.ex. projektet Mistel i Västerås) finns det flera exempel på där det under verkliga förhållanden testas icke-CE-märkta produkter på patienter. I dessa fall genomförs en SWOT och inför tester säkras att inget farligt kan hända under testerna.

#### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Transportstyrelsen, Strategiska innovationsprogram.

## **C. Tillgången till data**

### **Bakgrund**

För att bättre kunna styra transportsystemet så skulle det vara användbart att ha tillgång till information om hur medborgare förflyttar sig bl.a. för att kunna göra prognoser. En möjlig lösning att skapa kunskap kring detta skulle kunna komma från hur personers mobiltelefoner förflyttar sig mellan basstationer.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Det råder en osäkerhet från t.ex. teleoperatörerna om vilken information de kan lämna ifrån sig till tredje part. Hur påverkar Dataskyddsförordningen (GDPR) detta område?

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

PTS, Datainspektionen, teleoperatörer.

## **D. Delningsekonomins påverkan på bilpooler**

### **Bakgrund**

Inom ramen för Drive Sweden och flera andra initiativ arbetar man för att öka användandet av fordon. Ett sätt att åstadkomma detta är genom att privatpersoner hyr ut sin bil när de inte använder denna själva.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Hur kan man tillåta delning av privatbil utan att behöva registrera den som hyrbil? Det råder idag en oklarhet kring regelverket inom detta område.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Skatteverket, Transportstyrelsen.

### 3. Policyutmaningar inom SVP Smarta städer

#### A. Vinnare och förlorare på dagens tillgänglighetskrav

##### Bakgrund

Det är en allmän uppfattning att det råder bostadsbrist i Sverige. Nya bostäder måste uppfylla krav som med tiden skärpts för att bostäderna ska hålla hög standard och vara anpassade efter alla i befolkningen.

##### Vad är problemet/policyutmaningen?

Om en byggherre vill maximera antalet lägenheter och bygga ett varierat utbud så måste det alltid ske med hänsyn till krav på tillgänglighet vilket minskar antalet möjligheter och antal lägenheter då flera av kraven anses vara ytineffektiva. Många pekar också på att byggkostnaderna är för höga och att det inte är samhällsekonomiskt försvarbart att kraven är utformade som de är idag med liten möjlighet till flexibilitet. Det krävs en modig och öppen diskussion om för- och nackdelar med dagens tillgänglighetskrav för att belysa vinnarna men också förlorarna med systemet.

##### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Boverket, Myndigheten för delaktighet, byggherrar, bondeorganisationer, arkitekter, kommuner, funktionsrättsförbund (tidigare handikappförbund).

#### B. Att möta komplexa samhällsutmaningar

##### Bakgrund

Kommunala organisationer befinner sig idag i en omställningsprocess; från en hierarkisk-byråkratisk till en mer nätverksbaserad-interaktiv organiseringslogik samtidigt som kraven på samhällsservice, offentliga tjänster, en inkluderande och kontinuerlig dialog med invånarna och behovet av infrastruktur och bostäder ökar. Ökad förmåga att arbeta med komplexa utmaningar är avgörande för en positiv utveckling av städer och samhällen.

##### Vad är problemet/policyutmaningen?

Den nuvarande stuprörsförvaltningen som återfinns på lokal såväl som på regional och nationell nivå är inte riggad för att kunna möta komplexa utmaningar och lösningar löper stor risk att inte ta det holistiska angreppssätt som krävs. Det behövs nya synsätt på hur samhällsutmaningarna kan hanteras. Innovation och experimenterande lyfts fram som ett verktyg, inte minst i Agenda 2030. Nya utforskande arbetssätt måste utvecklas på alla nivåer – så kallade innovationslabb eller policylabb som får mandat och uppdrag att arbeta utforskande och tillsammans med alla nivåer - regionalt, kommunalt, lokalt och med medborgarna och andra personer eller aktörer i hela värdekedjan.

##### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Boverket, Naturvårdsverket, Trafikverket, Myndigheten för delaktighet, Tillväxtverket, Energimyndigheten, kommuner, Länsstyrelserna, regionerna, näringsliv.



## **C. Finansieringsmodeller/Affärsmodeller**

### **Bakgrund**

Många bostadsområden möter idag stora och nya sociala utmaningar i miljöer som dessutom är i stort behov av upprustning. Samtidigt investeras mycket i nya områden för köpstarka grupper vilket ökar klyftorna inom staden. Stora investeringsbeslut måste fattas av såväl fastighetsägare, näringsliv som kommunala bolag och förvaltningar. Dessa aktörer behöver inkludera sociala nyttor i beslutsstöd för att främja såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt hållbar stadsområdesutveckling.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Investeringsbeslut som tar hänsyn till sociala nyttor tas inte i tillräcklig utsträckning eftersom det inte går att räkna hem investeringen ekonomiskt, trots att investeringen kan ha många positiva sociala nyttor, exempelvis lägre arbetslöshet, minskat försörjningsstöd, minskad klottersanering, ökad trygghet med mera. Det måste finnas incitament för att investera även i områden med icke köpstarka grupper eftersom det för samhället kan ge stora vinster. Nya ekonomiska modeller behövs för att ta in det samhällsekonomiska värdet av de sociala nyttorna. Det samhällsekonomiska värdet av nyttan kan ofta uppkomma på ett annat organisationsnummer/annan förvaltning än där investeringskostnaden ligger.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

MISUM, Boverket, Naturvårdsverket, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), kommuner, fastighetsbolag/byggherrar.

## **D. Bygga i anslutning till bullerutsatta områden eller i anslutning till vägar för farligt gods**

### **Bakgrund**

I anslutning till gator, vägar och järnvägar som genererar höga bullernivåer eller trafikeras av fordon med farligt gods får bostäder inte byggas. Det medför att områden i ofta attraktiva lägen inte kan bebyggas med bostäder.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

När stora trafikleder/järnvägar passerar genom städerna kan stora markområden i bra centrala lägen inte bebyggas, dels på grund av höga (beräknade) bullervärden och dels på grund av riskzoner t.ex. på grund av farligt gods. Det är självklart så att människors hälsa inte ska åsidosättas, men å andra sidan måste tillgången till attraktiva bostadslägen också ställas i relation till hur stor risken är att en olycka händer och vad konsekvens blir. En översyn av regelverket för att möjliggöra byggnation i dessa lägen måste därför göras.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Trafikverket, Naturvårdsverket, Boverket, Länsstyrelserna, miljöförvaltning på kommuner, boendeorganisationer.

## **E. Underlätta för flexiblare och bättre nyttjande av gatytor genom förändrade lokala trafikföreskrifter**

### **Bakgrund**

Det finns idag kommuner som upplever att trafikförordningens regleringar begränsar möjligheten att som ansvarig väghållare utforma de lokala trafikföreskrifterna på ett sätt som bäst passar de lokala förutsättningarna och utmaningarna.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Ett exempel är att på lokal nivå inte få reservera gatumark för specifika ändamål och därmed inte ha möjlighet att införa bokningsbara slottider för parkering av tunga godsfordon vilket i sin tur ökar söktrafiken och hämmar effektivisering samt bättre nyttjande av infrastruktur. Här ingår även nyttjande av gatumark bilpoolsplatser som har uppmärksammats i utredningen om cirkulär ekonomi ”Från värdekedja till värdecykel (SOU 2017:22)”. Dock har regeringen ännu inte tagit ställning till utredningens förslag. En genomgång och översyn av förordningen som helhet kan visa på eventuella områden som skulle vara i behov av en policyändring för att underlätta för flexiblare och bättre nyttjande av transportsystemet på lokal nivå.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Kommuner, Transportstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

## 4. Policyutmaningar inom SVP Life science

### A. Framtidens vårdinformationssystem

#### Bakgrund

Hälsa- och sjukvårdens påbörjade digitaliseringsresa framhäver nya möjligheter för sammanhållna vårdkedjor och affärsmöjligheter. För att klara de utmaningar som vi står inför i sjukvården behöver vi en bättre tillgång och uppföljning av data från den kliniska verkligheten, en bredare användning av artificiell intelligens för bättre hälsa och vårdsystemsutveckling, samt framsteg inom bildanalys, diagnostik och förebyggande hälsa.

#### Vad är problemet/policyutmaningarna?

Digital standardisering och samverkan behövs för snabbare kunskapsspridning och utveckling av nya lösningar för bättre hälsa och affärsmöjligheter. Förutom systemtänk och förbättrad interoperabilitet på alla nivåer - teknisk, semantisk, juridisk och organisatorisk - behöver vi en samsyn inom myndigheter och andra aktörer som t.ex. landsting och regioner hur vi utvecklar digitaliseringen för jämlik hälsa och vård på bästa sätt. Det kan t.ex. gälla nationell tolkning av regelverk som Dataskyddsförordningen (GDPR) som idag är en kommande policyutmaning. Sverige behöver hänga med de nordiska grannländerna i utvecklingen i synen på användning av data på systemnivå. Ett långsiktigt helhetsperspektiv behövs kring tillgång till data och information. Problembilden omfattar såväl individers hälsodata som kvalitetsregisterdata, biobanker och journaldata.

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Hälsa- och sjukvården, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), eHälsomyndigheten, Datainspektionen, leverantörer och företag inom relevanta branscher, akademi.

### B. Organisering

#### Bakgrund

En strukturomvandling sker inom hela hälsoområdet när individer genom digitala lösningar kan välja nya vägar för att söka vård. Behandlingsmetoder blir också alltmer individanpassade, vilket både är en möjlighet och utmaning för välfärdssamhället ur ett jämlikhetsperspektiv. Det är ett paradigmskifte när individers möjlighet att hantera sin egen hälso- och vårddata ökar och patientens behov sätts i centrum.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Hälsa- och sjukvården behöver utveckla nya arbetssätt för att samverka med nya aktörer och digitala plattformar inom exempelvis hälsoundersökningar, primärvård och specialistvård nationellt och internationellt. Det kräver organisationsförändringar, ledarskaps- och kulturförändring som möjliggör implementering av innovation och disruptiva arbetssätt, vilket kräver nya ersättningsystem. Patienter/brukare behöver inkluderas i systemutvecklingen på en helt annan nivå idag. Myndigheter inom hälsoområdet behöver även engageras långsiktigt för policyutveckling inom innovation

samt transsektoriella samarbeten, inklusive integritet, säkerhet, juridik, ersättningsystem och affärsmodeller.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Landsting, regioner, näringsliv, regulatoriska myndigheter, användare/brukare/patienter.

## **C. Internationell testmarknad för avancerade terapier**

### **Bakgrund**

I ett flertal länder skapas nya förhållningssätt för hantering av immateriell egendom mellan internationella aktörer samt för tillämpning av regelverk för införande av avancerade terapier längs värdekedjan. Klassiska tolkningar och tillvägagångssätt hindrar till exempel internationell komplementaritet i utbyggnad och gemensamt utnyttjande av tunga infrastrukturer och kompetens samt för genomförande av internationella studier förenliga med den föränderliga naturen i avancerade terapier såsom cell- och genterapier. Därför behövs offentliga och privata strukturer såsom testbäddar inom offentlig verksamhet och innovationshubbar där det finns utrymme för både intraprenörer som entreprenörer att samarbeta, utveckla och testa sina lösningar i samarbete med andra internationella aktörer.

### **Vad är problemet/policyutmaningen?**

Policyutmaningen är att få en samlad svensk testmarknad för cell- och genterapi där flera regionala och nationella initiativ ska samarbeta internationellt. I detta ligger också tillgängliggörande av forskningsinfrastruktur och stöd till svenska aktörer att bygga långsiktiga relationer till utländska miljöer/infrastrukturer utan att behöva lämna landet helt. Det finns flera goda exempel på attraktiva testbäddar och innovationshubbar, men de arbetar ofta endast lokalt eller regionalt och behöver förstärkas för att bli internationellt attraktiva. För det behövs det mer långsiktiga satsningar med ett tydligt internationellt fokus. De kan både handla om att öka samarbetet mellan befintliga regionala testmiljöer eller starta upp nationella testbäddar från början med processer och strukturer som tar hänsyn till de initiativ som tas i andra länder såsom t.ex. UK, USA, Canada, Japan eller Kina.

### **Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Myndigheter, landsting/regioner/kommuner, näringsliv, akademi (bl.a. medicinsk och etisk forskning), användare/patienter/brukare, hälsopersonal, institut, internationella samarbeten.

## 5. Policyutmaningar inom SVP Uppkopplad industri och nya material

### A. Globalisering och investering

#### Bakgrund

Företag är inte längre nationella utan flyttar personer, produktion och värde över gränser beroende på t.ex. konjunktur, lagstiftning m.m. Om Sverige som ett litet land ska vara attraktivt för investeringar och lokaliseringar för svenska och internationella företag måste vi ha en agil innovations- och tillväxtpolitik.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Hur kan Sverige agera agilt och samtidigt långsiktigt för att vara ett attraktivt land? Kan Sverige dra nytta av globaliseringen och bli förstahandsval vad gäller produktion och anställningar?

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Politiken, myndigheter, arbetsmarknadens parter.

### B. Kompetensförsörjning inom industrin

#### Bakgrund

Industrin är på frammarsch och det efterfrågas fler personer med relevant utbildning som kan arbeta. Industrin förändras och utvecklas snabbt och nya kompetenser krävs för att hålla uppe takten.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Att säkerställa att Sverige har tillräckligt stor arbetsstyrka med relevant kompetens för framtidens industri.

#### Vilka parter/aktörer ska involveras?

Utbildningssystemet på alla nivåer, arbetsmarknadens parter, svenska företag med stora rekryteringsbehov.

### C. Digital säkerhet och tillförlitlighet

#### Bakgrund

Det finns flera bottenar i denna utmaning. Å ena sidan finns ett ökande problem med cyberattacker mot civilsamhälle och industri. Å andra sidan är den uppkopplade industrin beroende av en infrastruktur som är robust och tillförlitlig. Data spelar en central roll i dagens tjänster och affärsmodeller.

#### Vad är problemet/policyutmaningen?

Säkerställa tillit till den digitala infrastrukturen, samt skydda mot intrång, integritetsproblem. Säkra tillgång till data samt tydliga spelregler kring datahantering

utifrån europeisk och svensk lag, samt utifrån ett integritetsperspektiv. Både lagring och transaktioner av data berörs.

**Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Industri/akademi/myndigheter, t.ex. PTS, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

## **D. AI, robotar och etik**

**Bakgrund**

Utvecklingen av nya automatiserade och digitaliserade system leder till nya förutsättningar inom industri och samhälle. Hur bygger man system som inte har inbyggda fördomar eller är missvisande när beslutsfattande och informationsinsamlande utförs av maskiner?

**Vad är problemet/policyutmaningen?**

Säkerställa att människan alltid har en central roll i industrin och samhället, samt hela tiden är informerad om förutsättningar kring beslut och vad som händer.

**Vilka parter/aktörer ska involveras?**

Forskare/utredare.

## **Sammanställning av erfarenheter och prioriteringar och slutsatser från fyra samverkansgrupper**

Under det sista mötet med respektive samverkansgrupp genomfördes en diskussion med fokus på utvärdering av gruppens arbete. I detta dokumentet sammanfattas slutsatserna från dessa diskussioner. Sammanställningen utgår från de frågor som formulerades av Regeringskansliet med syfte att ta fram jämförbara slutsatser. Samverkansgruppen för Life Science ingår inte i sammanställningen då denna gruppering haft ett annat upplägg på sitt arbete.

### **Smarta städer**

#### **Fråga 1 - Vilka är de viktigaste resultaten/bidragen från samverkansgruppen kopplat till prioriterade områden?**

- Tillgång till väldigt god och djup kompetens i arbetsgrupperna.
- Teknik där staden i stort inkluderar människor och policy.
- Snabbheten i hur man har matchat prioriteringar med medel och utlysningar.
- Processen där prioriterade områden snabbt belyses ur många perspektiv.

Kommentar: Resultat som varit i fokus under genomförandet har varit kopplade till de prioriterade områden med tillhörande arbetsgrupper som bildats inom samverkansgruppen. Arbetsgrupperna har presenterat analyser för det aktuella området samt förslag på åtgärder. De prioriterade områdena är:

- Öppna och delade data
- Digitaliserad planprocess
- Delningsekonomi och gröna affärsmodeller
- Nyttjande av befintlig bebyggelse
- Informationsmodell för kommuner ("Sweden Smart City Library")
- Bostäder för alla
- Digitalisering för socialt sammanhållna städer
- Smarta gator

## **Fråga 2 - Vilka är de viktigaste resultaten från samverkansgruppen kopplat till samverkan?**

- Samverkansprogrammet ger tyngd åt initiativ som gör det lättare att mobilisera engagemang från externa parter. Det har lett till samverkan med externa aktörer som till exempel myndigheter och kommuner.
- Kanalen in till RK har möjliggjort stärkt ”triple helix” och övervunnit stuprör i samverkansgruppen. En nackdel med den politiska kopplingen är att samverkansprogrammet blir bundet till mandatperioderna.

Kommentar: I flertalet diskussioner har behovet av en internationell komponent för vidgade perspektiv och ökad konkurrenskraft förekommit. Den internationella komponenten behöver dock brytas ned och göras relevant för de aktörer som deltar och kan handla om såväl attraktivitet som export.

## **Fråga 3 - Vad blir viktigast i nästa steg för att fortsätta arbetet som startats upp av samverkansgruppen?**

- Bjud in städer, stora som små, och ha bred förankring med alla typer av regioner.
- Ses i december oavsett valutgång.

## **Fråga 4 - Vilka är de viktigaste rekommendationerna för fortsatt arbete att i samverkan hitta nya, innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling?**

- Involvera en större krets av städer av olika typ med en vilja att experimentera och genomföra.
- Tillsätta resurser (administrativa) till arbetsgrupperna.

Kommentar: Valet av deltagande aktörer i en samverkansgrupp har blivit tydligt under diskussionerna. I arbetsgrupperna har detta tagits hänsyn till i någon utsträckning genom att andra relevanta aktörer kunnat bjudas in.



## **Nästa generations resor och transporter**

### **Fråga 1 - Vilka är de viktigaste resultaten/bidragen från samverkansgruppen kopplat till prioriterade områden?**

- Gruppen tycker att de jobbat med rätt prioriteringar, även om några representanter ansåg att vissa trafikslag hade varit underprioriterade utifrån deras perspektiv.
- I och med att gruppens prioriteringar har utgått från de långsiktiga transportpolitiska målen och andra relevanta mål satta av regering/riksdag såsom fossilfrihet, Agenda 2030, så ansåg gruppen att prioriteringarna varit bra.
- Ledamöterna bidrog till att koppla samman redan pågående satsningar.
- Gruppen säkerställde att de startade satsningarna ”placerades” i redan existerande grupper och nätverk för att möjliggöra att satsningen överlever samverkansgruppens existens.
- Gruppen identifierade inga nya områden på grund av att Nästa generations resor och transporter är ett väldigt moget och etablerat område i Sverige. Fokus på gruppens arbete handlade mycket om att identifiera mellanrum och luckor för att säkerställa kraftsamlingar och ”verkstad” kring redan identifierade områden.

### **Fråga 2 - Vilka är de viktigaste resultaten från samverkansgruppen kopplat till samverkan?**

- Det skapades relationer och förståelse för varandras olika roller i en större utsträckning än tidigare.
- Att det fanns resurser från regeringen att stötta initiativ som identifierades inom ramen för samverkansprogrammets arbete.
- Samverkansprogrammen är ett bra exempel som visar på något som är unikt bra i Sverige, nämligen samverkan mellan branscher och mellan olika typer av aktörer.
- Se över och förtydliga ledamöternas mandat, att de har ett personligt mandat och primärt inte företräder sin hemmaorganisation.

### **Fråga 3 - Vad blir viktigast i nästa steg för att fortsätta arbetet som startats upp av samverkansgruppen?**

- Fortsätta och upprätthålla relationerna/nätverken som skapades.
- Att ha en långsiktighet utöver samverkansgruppen då de förändringar som man avser att nå tar mycket längre tid än 2,5 år som var samverkansprogrammets tidsperiod.
- Översyn av de begränsningar som finns i det juridiska ramverket, t ex när det gäller affärsmodeller för delning av fordon samt tillsyns/tillståndsmyndigheters centrala position i innovationssystemet.

**Fråga 4 - Vilka är de viktigaste rekommendationerna för fortsatt arbete att i samverkan hitta nya, innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling?**

- Sverige skulle kunna bli ett föregångsland inom transportsektorn. Rapporten *Mission-Oriented Research & Innovation in the European Union* av Mariana Mazzucato tar upp ett arbetssätt som Tyskland använt kring energiomställning (Energiewende). Detta skulle kunna vara intressant för Sverige att titta närmare på kopplat till transportområdet.
- Bättre koppling till andra samverkansprogram t ex Smarta städer genom att arbeta gemensamt med transporter och rumslig planering.
- Säkerställandet ifrån gruppen att de startade satsningarna ”placerades” i redan existerande grupper och nätverk för att möjliggöra att satsningen överlever samverkansgruppens existens. Viktigt att fortsätta med detta förhållningssätt, dvs. utnyttja befintliga strukturer så långt som möjligt.
- Ta fram fungerande processer för kommersialisering och export av innovationer inom transportsektorn, likt det som finns inom andra sektorer (t.ex. läkemedelsindustrin).
- Innovationsupphandlings roll vid inköp. Här ska offentliga aktörer vara drivande i utvecklingen och en utmaning är uppköparnas storlek. Små kommuner har inte alltid möjligheten att ta kostnader i tidiga skeden och här kan staten spela en roll.

## Cirkulär och biobaserad ekonomi

### Fråga 1 - Vilka är de viktigaste resultaten/bidragen från samverkansgruppen kopplat till prioriterade områden?

Viktigaste satsningarna som gruppen lyfte var:

- Kraftsamling inom en rad områden, framförallt träbyggande, innovativa biomaterial, biogas och textil. Detta har resulterat i att satsningarna Grogrund och TreeSearch sätts och andra är på gång.
- Fokus har satts på området uppskalning och kommersialisering även om det är fortsatt trögt.
- Gruppen har i flera omgångar hjälpt till att fördjupa diskussion om prioriteringar framåt, se sammanfattande prioritering i tabellen nedan (fetstil utgör prioriteringar med väldigt tydlig konsensus i gruppen).

2018-2019	2020-2024	2025-2030
Ekonomiskt stöd för riskfyllda investeringar finns att söka för första generationens produktion av nya produkter	Nya flaggskeppssatsningar byggs (tex biodrivmedel, gröna kemikalier)	Atervunnen råvara jämförs med förnybar; ekonomi, beteende vet., egenskaper
Strategi för bioekonomi lanseras av regeringen (tydliga ambitioner)	LCA-verktyg (vidare)utvecklas för cirkulär ekonomi	Fossila produkter straffas (incitament - regelverk införs, t.ex. CO2-skatt)
Strategi för cirkulär ekonomi lanseras av regeringen (tydliga ambitioner)	Upphandling justeras så hänsyn tas framtida kostnader och vinster (komma bort från årsbudgetstyrningen)	Avfallsförbränning utvecklas, fraktioner som "inte går" att materialåtervinna förgasas
Styrmedel införs som styr mot klimatnytta (t.ex. drivmedel och materialåtervinning)	Initiativ för hantera data över hela livscykeln, som underlättar återvinning och återbruk	
Befintliga anläggningar får resurser (tex Gobigas)	Mått på cirkuläritet införs på olika nivåer och i olika branscher (t.ex. finans och försäkring)	

### Fråga 2 - Vilka är de viktigaste resultaten från samverkansgruppen kopplat till samverkan?

Även om gruppen i viss mån var oeniga om viktigaste resultaten fanns en relativt tydlig enighet att gruppen hade bidragit till utveckling och framsteg på åtminstone tre sätt:

- Gruppen har satt fokus på viktiga frågor, se föregående fråga för exempel.
- Påskyndat FoU-arbetet väsentligt.
- Viktiga samtal har förts.

### **Fråga 3 - Vad blir viktigast i nästa steg för att fortsätta arbetet som startats upp av samverkansgruppen?**

Förutom konkreta projekt tyckte majoriteten av gruppen att arbetet framåt borde ha ett större strategiskt fokus, t.ex. genom att:

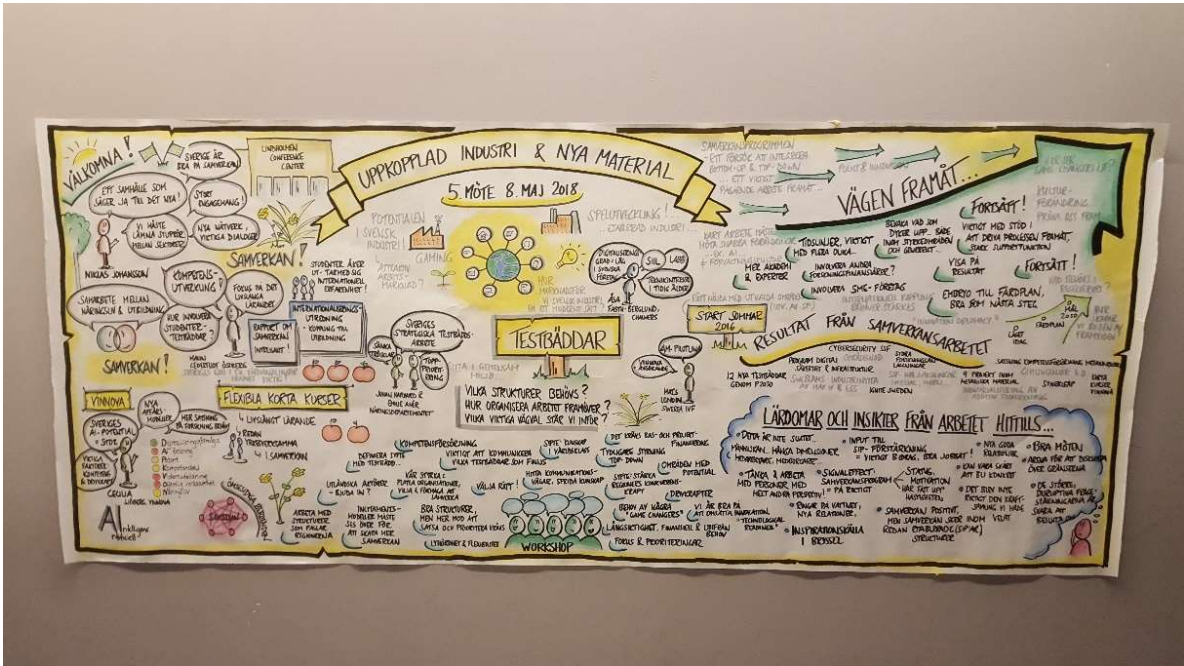
- Identifiera och undersöka områden som inte redan täcks av strategiska innovationsprogram och projekt.
- Avsätta resurser till flaggskeppsatsningar utöver Vinnova och satsningar som specifikt kan arbeta med och beakta regelrelaterade frågor (jfr policylabs).
- Prioriteringar behöver göras och processer optimeras. Det behövs även ett tydligt mandat och en tydlig målbild kopplat till resurser och leverans samt en bättre koordinering mellan myndigheter.
- Det vore önskvärt med ett kansli med resurser att driva arbetet och ha som stöd.
- Några lyfte behovet att se över gruppens sammansättning som hade stor tonvikt på det biobaserade, medan den blå ekonomin saknade företrädare och det cirkulära var något underrepresenterat.

### **Fråga 4 - Vilka är de viktigaste rekommendationerna för fortsatt arbete att i samverkan hitta nya, innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling?**

Genomgående har gruppen lyft lagar och regler, kombinerat med långsiktiga spelregler som väldigt viktigt. Under den avslutande träffen betonade gruppen följande medskick:

- Regeringen behöver se över lagar och regelverk. Detta är ett område där framtida regelverk är A och O. Samverkansarbetet bör utformas som en Think tank inom olika områden för att ge regeringen bra impulser kring vilka regler och förändringar av regler och lagar som behövs. Det innefattar även internationella regelverk. Projekt och genomförande löser företag och myndigheter bäst själva. Men strategisk samverkan mellan samhällets olika aktörer för att få en lagstiftning som främjar det klimatsmarta och bioekonomin kommer att vara en nyckelfråga.
- Tydliga långsiktiga regler för styrmedel för bio-produkter och Bio-drivmedel. Stöd för investeringar i nya processer och produkter så att företagen väljer Sverige för sina satsningar.
- Det är viktigt att skapa samverkan över discipliner och sektorer för att kunna verka för ett hållbart samhälle som möter våra nuvarande och framtida utmaningar. Vi behöver öka insatserna för att kunna nå våra klimatmål och detta bör vara oberoende av valets utfall. Det är viktigt att hitta lösningar som har en affärsmässighet men som är sprungna ur uppfyllande av klimatmål och där är vi inte än och mer fokus och kraft behövs.
- Generellt sett är sektorn "samhälle", d v sa kommuner, regioner och liknande, underrepresenterade i olika grupper.

## Uppkopplad industri och nya material



### Fråga 1 - Vilka är de viktigaste resultaten/bidragen från samverkansgruppen kopplat till prioriterade områden?

- Identifiering av sex fokusområden inom området (Testbäddar, Digital säkerhet, Material, Additiv tillverkning, Samverkan stora och små, Kompetensförsörjning)
- Deltagarna upplevde att silos inom området har brutits ned mellan de närvarande.
- Signaleffekt. Samverkansprogram genererar status, motivation, och har fått upp hastigheten, visar resultat på riktigt.
- Kopplingen till och förstärkningen av SIParna.
- Tagit fram en färdplan.
- Vi kan agera en inspirationskälla för EUs arbete med FP9.

### Fråga 2 - Vilka är de viktigaste resultaten från samverkansgruppen kopplat till samverkan?

- Tänka, diskutera och arbeta tvärasektoriellt och djupdyka i nyckelfrågor för Sveriges framtid.
- Det har gått att lyfta sådant som skaver och som kanske borde ha gjorts för länge sedan.
- Nya relationer och nya perspektiv.
- Ett viktigt nätverk har skapats som även ger ringar på vattnet.
- Bra med en begränsad grupp, lätt att det blir agilt (inte ytterligare utredningar)
- Det har gett en källa för legitimitet; från Statsministern uppifrån och från gruppen från andra sidan.
- Viktigt med ministernärvaro

- Samverkansgruppen har bidragit till U-dep – N-dep axeln, att jobba tvärs strukturer också mellan departement.

### **Fråga 3 - Vad blir viktigast i nästa steg för att fortsätta arbetet som startats upp av samverkansgruppen?**

- Se detta som ett avstamp, inte ett slut. Viktigt att fortsätta.
- Visa på resultat
- Bevaka vad som dyker upp, både inom styrkeområden och generellt.
- Regelbundet göra omtag kring prioriterade områden. Fånga upp nya områden och vissa områden kanske hittar ny form.
- Involvera små och medelstora företag
- Bygga färdplan/-er och tidslinjer. Viktigt att ha flera olika.
- Framsyns- och analysarbeten där det finns en tydlig process för hur industrin ska delta.
- Få till fler kanaler som utförare, inte bara Vinnova. Hur är det med andra forskningsfinansiärer och U&Hs prioriteringar?
- Bredda gruppen för att t ex få med representanter från akademien/expert.
- Hur synkar vårt helhetstänk med andra politikområden, skattepolitiken, bostadspolitik, arbetsmarknadspolitik?
- Starkare supportfunktion (kalla till möten, skriva protokoll) för att kunna jobba med högre kvalitet i processen. Hitta struktur så att någon kan driva arbetet vidare, som kan lägga arbetstid mellan mötena och ta frågorna ett större steg framåt för varje steg. Dvs en sorts programorganisation med projektledare och aktiviteter. Personer dedikerade. Låna in folk från industrin till detta?

### **Fråga 4 - Vilka är de viktigaste rekommendationerna för fortsatt arbete att i samverkan hitta nya, innovativa lösningar som stärker Sveriges konkurrenskraft och bidrar till en hållbar utveckling?**

- Politiskt säkerställa att respektive myndigheter fortsätter att jobba med områden, exempelvis via regleringsbrev.
- Hur ser innovationssamarbeten med andra länder ut - hur kan dessa utnyttjas mer strategiskt?
- Visa upp vårt arbetssätt på EU-nivå! Lyft detta som en unik svensk samverkansmodell! En förmåga att jobba på tvären på alla nivåer, utbildningsdepartementet och näringsdepartementet jobbar ihop!
- Involvera små och medelstora företag, även nya bolag i unga digitala industrier.
- Universitet och högskolor bidrar och borde ha en aktiv roll att lösa samhällets utmaningar. Utifrån-och in-perspektivet saknas. Snarare ett inifrån-och-in-perspektiv, ser inte sitt samhällsuppdrag, alldeles för introvert.
- En av de största utmaningarna inom området är kompetensutveckling. En industri som står inför stora förändringar kräver kompetenta personer som kan driva utvecklingen och säkerställa svensk konkurrenskraft genom stark industri.